

B. iné (20 prípadov)

1. uprostred repliky (12 prípadov) – vznikajú napr. ako prejav kreatívneho myslenia, formulovania myšlienky, hľadania vhodného výrazu:

účastník	počet	čas (sek.)
H	8	8
V	3	4
M	1	1

Príklad č. 6:

rep. 24 H =.h áno. no prosím vás pekne takto. + viete my musíme vychádzať ...

2. na hranici replík (8 prípadov)

a) po skončení repliky sa ďalší účastník nenominuje, po krátkej pauze dochádza k spontánnej voľbe pokračovať (tzv. self-select – 7 prípadov):

Príklad č. 7:

rep. 13 Vhh prečo zrušili: čerpacie stojany na: dvo pre dvoj dvojtaktové autá a vozidlá jako tedy automobily.
14 M + dvojtaktové.
15 V áno.
16 H + .hh e:h ja sa musím ospravedlniť....

b) v jednom prípade sa po skončení repliky samonominujú dvaja účastníci naraz (dochádza k simultánnej reči), po krátkej pauze pokračuje jeden z nich (príklad č. 2).

Podobne ako prípady simultánnej reči alebo presahov aj pauzy sa vyskytujú pomerne zriedka, a keďže sú potenciálnou hrozbou pre plynulosť dialógu, jestvuje snaha predísť im alebo ich aspoň minimalizovať. Navyše je pravdepodobné, že sa v tomto smere premieta do rozhlasového dialógu celkové kultúrne chápanie dlhšej pauzy alebo ticha ako neželateľného javu v bežnej interpersonálnej komunikácii neznámych ľudí.

Snahou nášho príspevku bolo poukázať na možnosti, ktoré ponúka rozhlasový dialóg pre výskum autentickej konverzačnej reči. Zamerali sme sa predovšetkým na dynamickosť interakcie konkrétneho dialógu a javy s ňou spojené, pričom je viac než zrejmé, že tým sa tieto možnosti ani zďaleka nevyčerpali. Zistenia, ku ktorým sme sa dopracovali, ponúkajú vhodný vstupný materiál na ich analýzu na pozadí širšej vzorky, akou je napríklad minimálne jedna kompletná séria rozhlasových dialógov odvysielaných v jeden večer. Zostáva celý rad zaujímavých problémov (problém tzv. bezpečných tém, prepínanie kódu, porovnanie spôsobov komunikácie mužov a žien atď.), ktorých rozkrytie by mohlo vrhnúť svetlo na tak, v našom kultúrnom prostre-

dí, provokujúco málo prebádanú oblasť prirodzenej interpersonálnej komunikácie.

Symbody a skratky používané v článku a v transkriptoch dialógov:

//	miesta prekrytia replík
=	nasledujúca replika sa realizuje bez predchádzajúcej pauzy
?	stúpajúca intonácia
.	klesajúca intonácia
+	pauza
()	nezrozumiteľný text
.h, .hh	nadýchnutie
:	predĺženie predchádzajúcej samohlásky
M, V, H	moderátor, volajúci, hosť

Transkript analyzovaného rozhlasového dialógu (Slovenský rozhlas, Nočné dialógy, 24. 5. 1996)

Moderátor (M) – Viera Michaličová

Volajúci (V) – muž z Košíc, asi 60 ročný

Hosť (H) – Ing. Slavomír Hatina, generálny riaditeľ Slovnaft Bratislava, a.s.

- 1 M .hh máme signál? že máme prvý telefonát? dobrý večer?
- 2 V ((ticho))
- 3 M haló?
- 4 V haló?
- 5 M dobrý večer.
- 6 V dobrý večer.
- 7 M vitajte? odkiaľ voláte?
- 8 V z Košíc
- 9 M nech sa páči? chcete diskutovať s pánom Hatinom?
- 10 V no ta ja som nepočul (ne) začiatku som nepostrehol jaka je to relácia ale akosi počúvam ako ste okolo benzínu proste ako riaditeľ jako:
- 11 M .hh áno generálny riaditeľ // Slovnaftu je našim hosťom.
- 12 V // generálny riaditeľ.
- 13 V áno. .hh chcel by som sa ho spýtať. hoci to možná nielen z jeho stránky ale jako z druhých jako: firiem? ktoré jako: čerpajú a ktorí jako predávajú jako: pohonné hmoty? hej? .hh prečo zrušili: čerpacie stojany na: dvo pre dvoj dvojtaktové autá a vozidlá jako tedy automobily.
- 14 M + dvojtaktové.
- 15 V áno.+